

دفتر هفتم

تاریخ شفاهی
نشر معاصر ایران

چاپ
پ

کفت و گو با فعالان حوزه چاپ

محمد دهباشی اکبریانی

خانه کتاب

اسفند ۱۳۹۸

سرشناسه: اکبریانی، محمدهاشم - ۱۳۴۴

عنوان و نام پدیدآور: چاپ: گفت و گو با فعالان حوزه چاپ / محمدهاشم اکبریانی.

مشخصات نشر: تهران : خانه کتاب، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهیری: ۱۷۲ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

فروش: موسسه خانه کتاب؛ ۶۹۶ تاریخ شفاهی نشر معاصر ایران؛ دفتر هفتم.

شابک: ۵ - ۵۴۰ - ۲۲۲ - ۶۰۰ - ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: ص.ع. به انگلیسی: M.H. Akbarian. Interview with printing activists.

عنوان دیگر: گفت و گو با فعالان حوزه چاپ.

موضوع: چاپ — ایران — صنعت و تجارت — کارمندان — مصاحبه‌ها

موضوع: Printing industry — Iran — Employees — Interviews

شناسه افزوده: خانه کتاب شناسه افزوده: Book House Institute

ردی بندی کنگره: ۲۲۴۴/۶

ردی بندی دیوبی: ۶۸۶/۲۰۲۳۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۱۷۲۵۰

تاریخ شفاهی نشر معاصر ایران (۶۹۶)

موسسه خانه کتاب (۶۹۶)

عنوان: چاپ: گفت و گو با فعالان حوزه چاپ

تاریخ شفاهی نشر معاصر ایران (دفتر هفتم)

تهیه و تنظیم: محمدهاشم اکبریانی

ناشر: خانه کتاب

ویراستار: حسن هوشمند

نوبت چاپ: اول، اسفند ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

بهای: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۵ - ۵۴۰ - ۲۲۲ - ۶۰۰ - ۹۷۸

طراح گرافیست: علیرضا کرمی

چاپ و صحافی: چاپ شادرنگ

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین خیابان فلسطین جنوبی و برادران مظفر، شماره ۱۰۸۰

مؤسسه خانه کتاب - شماره تماس ۸۸۳۴۲۹۸۵

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار
۹	مقدمه
۱۱	سید عبدالملک حسین پیامی و سید مهدی پیامی
۷۹	سید حسین احمدی و هوشنگ رهنما شیرزاد
۱۱۹	پیمان کوفی
۱۴۵	محمد امین و شرین متین رضا

پیش‌گفتار

بیش از سه دهه فعالیت در حوزه کتاب این موضوع را به خوبی برایم آشکار کرد که تولید کالایی فرهنگی به نام کتاب، فرآیندی پیچیده داشته و عوامل گوناگونی در آن مؤثرند. با این حال در نوشهای گفته‌هایی که اینجا و آن جادیده می‌شود نشر بیشتر به معنای ناشر و کم و بیش کتاب‌فروش است. باید گفت کار انتشار کتاب را متخصصان و دست‌اندرکاران متعدد و توأم‌نمدی در اختیار دارند که یک اثر مکتوب مدیون تلاش همه آن‌هاست. نمی‌توان به کتاب نظر داشت و مثلاً ویراستار، حروفچین، قانونگذار عرصه کتاب، صحاف و... را در تولید آن نادیده گرفت. در تمام سال‌هایی که به کتاب پرداختم این نکته اهمیت فراوانی داشته است که چرخه نشر را باید متشکل از عناصری دید که مطالعه همه آن‌ها در کنار هم، امکان تحقیق درباره صنعت نشر را امکان‌پذیر می‌سازد. در این معنا، نادیده گرفتن یکی از عوامل تولید کتاب، به معنای ناقص دیدن چرخه نشر کتاب است که نمی‌تواند نمایی روشن پیش روی ما قرار دهد.

موضوع مهم دیگر، نبود تحقیق و پژوهش در خصوص بخش‌های مربوط به نشر است. متأسفانه منبع مشخص و قابل اتکایی که بتواند مبنای کار پژوهشگران باشد، وجود ندارد. به این ترتیب اگر قرار است منابعی وجود داشته باشد چه بهتر گفته‌های کسانی باشد که خود در این راه فعال بوده‌اند و عمری را در این راه صرف کرده‌اند.

«خانه کتاب» که یکی از مراکز و نهادهای مرتبه با کتاب بوده و تاکنون آثار فراوانی در این‌باره منتشر کرده‌است وظیفه خود دید منابع دست اولی را تدارک ببیند تا امر پژوهش در این زمینه میسر شود.

با چنین نگاهی بود که طرح «تاریخ شفاهی نشر معاصر» شکل گرفت. در این طرح، اصل برآن است که همه عناصر مؤثر در عرضه کتاب موردنظر قرار گیرند و تاریخ حیات آن‌ها در دوران معاصر از خلال گفت‌و‌گو با سرآمدان هر رشته به تصویر کشیده شود. بی‌شک تاریخ نشر کتاب در ایران برخاسته از تاریخ زندگی حرفه‌ای ویراستار، موزع، کتابدار و... است و اگر آیندگان بخواهند درباره نشر امروز سخنی بگویند و پژوهشی انجام دهند، این کتاب‌ها منبع بسیار مهمی خواهد بود. قدم اول در این راستا را به تاریخ شفاهی ویراستاری اختصاص دادیم که شروعی بود برای کار در دیگر حوزه‌ها. پس از آن موضوعات پخش کتاب، کتاب‌فروشی‌ها، حروفچینی، حقوق نشر و طراحی مورد نظر قرار گرفت و به هنمندان، صاحب‌نظران و عزیزانی که عمری را در پیشرفت این رشته‌ها گذاشته‌اند، گفت‌و‌گو و تاریخ تحولات هر یک از آن‌ها، در کشورمان به تصویر کشیده شد. این دفتر را که هفتمین دفتر از این مجموعه است، به چاپ اختصاص دادیم که امروزه نقشی حیاتی در چرخه نشر دارد.

امیدوارم توانسته باشیم به یکی از دغدغه‌های جامعه‌فرهنگی که حفظ و حراست از حیات فرهنگی جامعه است پاسخی مناسب بدھیم که صد البته این پاسخ در حد توان و ظرفیت‌های ما است.

در انتهای وظيفة خود می‌دانم از مجری طرح، آقای محمد‌هاشم اکبریانی و سایر همکارانشان و همچنین همه همکاران خودم در مؤسسه خانه کتاب که هم‌دانه چنین فعالیت‌هایی را پیگیری می‌کنند تقدیر کنم.

همین‌طور از مصاحبه‌شوندگان که همگی از سرمایه‌های اجتماعی و فرهنگی این خاک زرخیز هستند و نهایت همکاری را در انجام این مهم داشتند، سپاس‌گزارم.

نیکنام حسینی پور

مدیر عامل خانه کتاب

زمستان ۱۳۹۸